

1864.
30. sept.

1864 ekki eru enn komnir til stjórnarinnar, finnur stjórnarráðið ástæðu til að skora á yður, herra (tit.), að brýna fyrir embættismönnum þeim í yðar umdæmi, sem tekjur eiga að heimta fyrir ríkissjóðinn, ákvörðun þá, sem er í bréfi dómsmálastjórnarinnar, dags. 4. dag septemberm. 1861, um að senda reikninga í tækan tíma. Þaraðauki þykir stjórnarráðinu réttast, að embættismönnum þessum, til þess að girða fyrir, að þeir geti notað tekjur þess ársins, sem er að líða, til að borga með tekjur þær, sem til eru færðar í reikningi næsta árs á undan, sè bent á, að þeim sè ekki leyfilegt að halda hjá sèr tekjum þeim, er þeir heimta, þangaðtil þeir senda reikningana til amtsins, heldur sè það skylda þeirra að borga þær inn í ríkissjóðinn svo skömmum tíma eptir gjalddaga þeirra, sem unnt er eptir ásíðkomulagi landsins:

81. Bréf dómsmálastjórnarinnar til stiptamtmannsins og amtmannanna á Íslandi, um að amtmenn megi gefa ýmisleg leyfisbréf. 30. sept.

Samkvæmt þegnlegum uppástungum dómsmálastjórnarinnar hefir hans hátign konunginum 12. þ. m. þóknast meðal annars allramildilegast að fallast á:

1. að amtmönnunum á Íslandi sè á hendur falið að framselja;
 - a. Leyfisbréf til að leiða ný vitni og leggja fram ný skjöl í málum, sem skotið er til hins íslenska landsyfirrættar; þaraðauki má einnig framvegis fá leyfisbréf þessi hjá stiptamtmanninum yfir Íslandi.
 - b. Leyfisbréf til að vera executor testamenti í dánarbúum, þegar ekkert þykir athugavert við málið.
 - c. Leyfisbréf til að fá ógildingardóm á veðskuldabréfum og eignardóm fyrir fasteignum, og
 - d. Leyfisbréf til að ganga að eiga ekkju bróður, föðurbróður eður móðurbróður síns, eður föðursystur eður móðursystur konu sinnar látinnar, svo framarlega sem hvorugt hjóna-efnanna er gyðingatrúar, og
2. að greindum amtmönnum sè veitt vald til að leyfa því hjóna,

1864.

30. sept.

er hitt lifir, að sitja í óskiptu búí, þegar önnur þau skilyrði eru fyrir hendi, er til þess útheimtast, en einhver erfingjanna er fjærverandi, á þann hátt, að leyfið sé veitt þangaðtil fengin verði yfirlýsing þess erfingjans, sem fjærverandi er, og svo úr því, ef hann veiti til þess samþykki sitt.

Um leið og yður er kunngjörður konungsúrskurður þessi, skal bætt hér við nokkrum athugasemjum yður til leiðbeiningar þegar þér gefið út ofangreind leyfisbréf og veitið leyfi það, sem hér er um rætt.

Um 4. a. Leyfisbréf þessi, sem eptir tilsk. 24. desember. 1831 l. 17. gr. geta fengizt hjá stiptamtmaninum yfir Íslandi sem forseta í hinum íslenska landsyfirrétti, í þeim málum, sem skotið er til yfirdóms þessa, skulu veitt fyrir borgun, að upphæð 16 rd. 5 mk., en þegar hlutaðeigandi hefir fengið gjafsókn í málinu, skulu þau veitt ókeypis.

Um 4. b. Eigi ber að synja um leyfisbréf þessi þegar ekki er ástæða til að efast um, að menn þeir, er eiga að taka að sér búið, séu áreiðanlegir og skilríkir menn. Borgunin er 16 rd. 5 mk., og fæst eigi uppgjöf á henni. Amtmennirnir mega veita leyfisbréfið hvort sem mennirnir hafa verið til nefndir í löglegri erfðaskrá, eður sótt er um, að þeir séu skipaðir án þess nokkur erfðaskrá hafi verið gjörð, þar sem þeir hafi til nefndir verið; svo og þegar maður deyr, sem tilnefndur hefir verið í erfðaskrá, eður hann verður ófær til að gegna starfa sínum og beðið er um annann, sem ekki er nefndur í erfðaskránni, í stað hins, sem fallinn er frá eður genginn úr leik.

Um 4. c. Til þess að veitt verði leyfisbréf til að fá ógildingardóm á horfnu veðskuldabréfi útheimtist, að sýnt sé fram á, að líkindi séu til að skuldabréfið sé horfið, og að enginn sviksamlegur tilgangur sé samfara beiðninni um að fá það dæmt ógilt; þessvegna ber og, að svo miklu leyti sem unnt er, að láta þá, sem hlut eiga að máli um skuldabréfið, fá tækifæri til að segja álit sitt áður en leyfisbréfið er veitt. Þess skal og hér getið, að þaræð ofangreindur konungsúrskurður aðeins snertir leyfisbréf til að fá ógildingardóm á veðskuldabréfum er það vitaskuld, að dómsmálastjórninni framvegis er áskilið að

1864.
30. sept.

gefa út leyfisbréf til að fá ógilt ríkisskuldabréf og skuldabréf bankans og önnur áþekk peningaskjöl.

Sá, sem vill fá eignardóm fyrir fasteign sinni, verður að geta sannað löglega heimild sína til hennar.

Þess ber að gæta um hvorutveggi þessi leyfisbréf, að fasteign þeirri, sem fá á eignardóm fyrir, eður veðskuldabréfi því, sem á að dæmast ógilt, sè lýst svo nákvæmlega, sem kostur er á.

Borgunin fyrir leyfisbréf þau, sem hér er um rætt, er 16 rd. 5 mk.; þó ber að veita ókeypis leyfisbréf til að fá ógildingardóm, þegar veðskuldabréf það, sem ógildast á, hljóðar uppá minni upphæð en 500 rd. ríkismyntar.

Um 1. d. Um leyfisbréf þessi skal venjulega ekki synja mönnum, nema mikill munur sè á aldri hlutaðeiganda, og má einnig veita þau þó mægðirnar hafi verið ólöglegar, sem svo er kallað, eður með öðrum orðum, þó svo hafi á þeim staðið, að maður hafi átt barn með kvennmanni án þess þau væru hjón. Áður en leyfisbréfið geti fengizt verða hlutaðeigendur því að koma fram með skírnatfesti sín, og einnig færa gildar sannanir fyrir því, að mægðum þeirra sè svo varið, sem þau skýra frá. Borgunin er 34 rd. 32 sk., en þó má færa hana niður til 16 rd. 5 mk. þegar þau skilyrði eiga sèr stað, sem ákveðin eru í konungsúrskurði 19. ágústm. 1829, en sá konungsúrskurður er birtur í kansellí-umburðarbréfi 5. dag septemberm. s. á.

Um 2. Leyfi það, sem hér er um rætt, má veita þegar þau skilyrði að öðru leyti eiga sèr stað, sem þurfa til þess, að hlutaðeigandi geti fengið að sitja í óskiptu búi. Við leyfi þetta, sem veitt er með bréfi¹ og engin borgun greidd fyrir, skal ávallt hnýtt þeirri ákvörðun, að það gildi þangaðtil fengizt geti yfirlýsing erfingja þess, sem eigi er viðstaddur, og svo úr því ef hann veiti samþykki sitt.

Til leyfisbréfa þeirra, sem um er rætt að ofan við staflidina 1 a, b, c, d, eru yður hérmeð send eyðubréf, 6 til hvers leyfisbréfs, samtals 24, og eruð þér beðnir að senda hingað

¹) Þ. e. vanalegu amtsbréfi, en ekki leyfisbréfi í nafni konungs og með konunglegu innsigli undir. Útg.

1864.
30. sept.

viðurkenning yðar um, að þér hafið fengið þau. Þegar leyfisbréf þessi eru af hendi látn ber að gjöra reikning fyrir þeim og senda hann stjórninni til endurskoðunar, en sá reikningur skal sameinaður þeim reikningi, sem háyfírvöldin nú á ári hverju eptir þeim reglum, sem um það efni gilda, senda stjórninni um konungleg bréf, er þeir fram selja. Bænaðskrár þær, sem leyfisbréfin eru út gefin eptir, eiga að fylgja með reikningnum, ásamt þeim fylgiskjöllum og skilríkjum, er sanna, að leyfisbréfin hafi veitt verið samkvæmt þeim ákvörðunum, sem um það efni hafa gjörðar verið. Borgunina ber að greiða inn í ríkissjóðinn á sama hátt og borgunina fyrir þau leyfisbréf, sem háyfírvöldin nú mega af hendi láta, og eiga skilríki um það að fylgja með reikningnum.

Yður til leiðbeiningar um það, hvernig rita skuli í eyðubréfin, hefir stjórnarráðið látið taka eptirrit af eldri leyfisbréfum, einu af hverri tegund, og sendir yður hérmeð eptirrit þessi.

3. okt.

82. Bréf dómsmálastjórnarinnar til amtmannsins yfir vesturumdæminu, um skipti á dánarbúi Melsteðs amtmanns.

Í bréfi dags. 20. f. m., er sent var beina leið til stjórnarráðsins, hefir P. Böving, sýslumaður í Snæfellsnessýslu, lýst því yfir, að hann áliti sig sem skiptaráðanda í sýslunni hafa rétt til að skipta búi Melsteðs heitins amtmanns, eður að minnsta kosti beri hinum setta skiptaráðanda, Jóhannesi Guðmundssyni, sýslumanni í Mýra- og Hnappadalssýslu, að leggja sèr út skiptalaunin; en þér höfðuð skipað embættismann þenna til að skipta greindu dánarbúi, eptir að sá maður, sem þá gegndi sýslumannsstörfum í sýslunni, hafði álitit sig óhæfan til þess fyrir þá sök, að hann ætti skuld að heimta í búinu.

Um þetta efni skal yður hérmeð kunngjört, yður til leiðbeiningar og til þess þér birtið það Böving sýslumanni, að þáttur ekki hefir verið farið í þessu máli eptir konungsbréfi 26.